

Stackar, köer och listor

TDDE22, 725G97: DALG

Magnus Nielsen

Introduktion

- Sekvenser av data förekommer i många applikationer;
 - Hur representera dem i minnet?
 - Vad är typiska och specifika operationer? (definiera ADTer)
 - Hur implementera dem?

- 1 ADT stack
 - Tillämpningar
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 2 ADT kö
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 3 Listor
 - ADT arraylista
 - ADT nodlista
 - Enkel- och dubbellänkade listor

ADT stack (sist in först ut, LIFO)

Operationer:

- $Top(S)$ returnerar det översta elementet¹ i stack S
- $Pop(S)$ tar bort och returnerar det översta elementet¹ i stack S
- $Push(S, x)$ lägger x överst i stack S
- $MakeEmptyStack()$ skapar en ny tom stack
- $IsEmptyStack(S)$ returnerar $true$ om S är tom

¹eller ett felmeddelande om S är tom

Typiska användningsområden för ADT stack

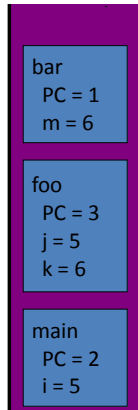
- Tallrikar som ska diskas
- Verifiera korrekthet av parentesnästling (t.ex. validering av XML-taggar)
- Undo-sekvens i texteditor
- Bakåtknapp i webbläsare, etc.

Användning av stack: funktionsanrop i JVM

- Javatolken (Java virtual machine (JVM)) håller reda på en anropskedja med hjälp av en stack.
- När en metod anropas *push*:ar JVM argumenten, lokala variabler, returvärde och programräknaren (dessa bildar funktionens *aktiveringspost*).
- När metoden körts klart *pop*:as aktiveringsposten och kontrollen lämnas över till metoden överst på stacken.
- Detta möjliggör rekursion.

```
main() {  
    int i = 5;  
    foo(i);  
}  
foo(int j) {  
    int k;  
    k = j+1;  
    bar(k);  
}  
bar(int m) {  
    ...  
}
```


Svansrekursion

Ett rekursivt anrop är *svansrekursivt* omm första instruktionen efter att kontrollflödet kommit tillbaka efter anropet är **return**.

- stacken behövs inte: allting på stacken kan kastas direkt
- svansrekursiva funktioner kan skrivas om till iterativa funktioner

Det rekursiva anropet i `FACT` är **inte** svansrekursivt:

```
function FACT(n)  
  if n = 0 then return 1  
  else return n·FACT(n - 1)
```

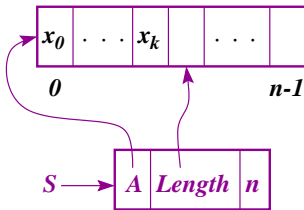
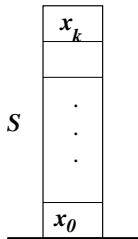
Första instruktionen efter retur från det rekursiva anropet är *multiplikation*
⇒ *n* måste behållas på stacken

En svansrekursiv funktion

```
function BINSEARCH( $v[a, \dots, b], x$ )  
  if  $a < b$  then  
     $m \leftarrow \lfloor \frac{a+b}{2} \rfloor$   
    if  $v[m].key < x$  then  
      return BINSEARCH( $v[m + 1, \dots, b], x$ )  
    else return BINSEARCH( $v[a, \dots, m], x$ )  
  if  $v[a].key = x$  then return  $a$   
  else return 'not found'
```

De två rekursiva anropen är *svansrekursiva*.

Implementation av stack i angränsande minne

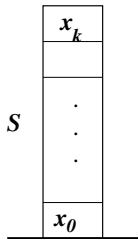
$$\text{Length}(S) = k + 1 \leq n$$

```
function MAKEEMPTYSTACK
  S ← NEW(StackTableHead)
  S.A ← NEW(table[0, ..., n - 1])
  S.Length ← 0
  return S

function PUSH(S, x)
  if S.length = n then error
  else
    S.A[S.Length] ← x
    S.Length ← S.Length + 1

function POP(S)
  if S.Length = 0 then error
  else
    S.Length ← S.Length - 1
    return S.A[S.Length]
```

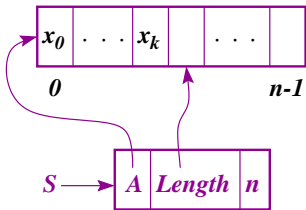
Implementation av stack i angränsande minne


```
function TOP( $S$ )  
  if  $S.Length = 0$  then error  
  else return  $S.A[S.Length-1]$ 
```

```
function ISEMPYSTACK( $S$ )  
  return  $S.Length = 0$ 
```

Alla operationer tar $O(1)$ tid.

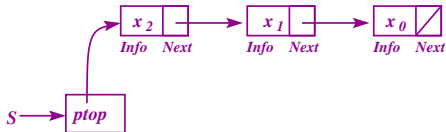
$$Length(S) = k + 1 \leq n$$

Implementation av stack i länkat minne

```
function MAKEEMPTYSTACK  
   $S \leftarrow \text{NEW}(\text{StackListHead})$   
   $S.\text{ptop} \leftarrow \text{null}$   
  return  $S$ 
```

```
function PUSH( $S, x$ )  
   $y \leftarrow \text{NEW}(\text{StackListItem})$   
   $y.\text{Info} \leftarrow x$   
   $y.\text{Next} \leftarrow S.\text{ptop}$   
   $S.\text{ptop} \leftarrow y$ 
```

- + maxstorlek behöver inte vara känd i förväg
- anrop till NEW vid varje PUSH-operation och till FREE vid varje POP-operation


```
function POP( $S$ )  
  if  $S.\text{ptop} = \text{null}$  then error  
  else  
     $y \leftarrow S.\text{ptop}$   
     $x \leftarrow y.\text{Info}$   
     $S.\text{ptop} \leftarrow y.\text{Next}$   
    FREE( $y$ )  
  return  $x$ 
```

- 1 ADT stack
 - Tillämpningar
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 2 ADT kö
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 3 Listor
 - ADT arraylista
 - ADT nodlista
 - Enkel- och dubbellänkade listor

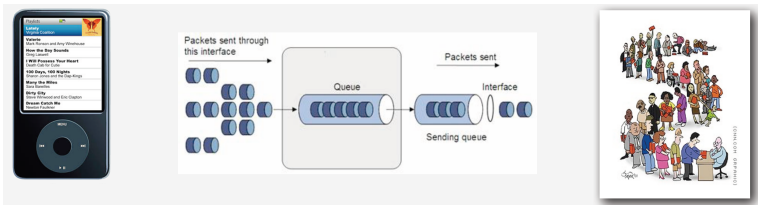
ADT kö (först in först ut)

Operationer:

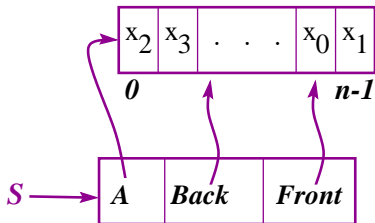
- *Front*(Q) returnerar det första elementet i kön Q
- *Dequeue*(Q) tar bort och returnerar det första elementet i kön Q
- *Enqueue*(Q, x) lägger x sist i kön Q
- *MakeEmptyQueue*() skapar en ny tom kö
- *IsEmptyQueue*(Q) returnerar *true* omm Q är tom

Typiska användningsområden för ADT kö

- Bekanta applikationer
 - Spellista i Spotify
 - Databuffert (iPod, VOD)
 - Asynkron dataöverföring (fil-I/O, pipes, sockets)
 - Ta hand om förfrågningar till delad resurs (skrivare, processor)
 - Labbar som ska rättas
- Simulering
 - Trafikanalys
 - Väntetider hos en kundtjänst
 - Bestämma hur många kassörer/kassörskor som behövs på en stormarknad

Implementation av kö i ringbuffer/cirkulär array

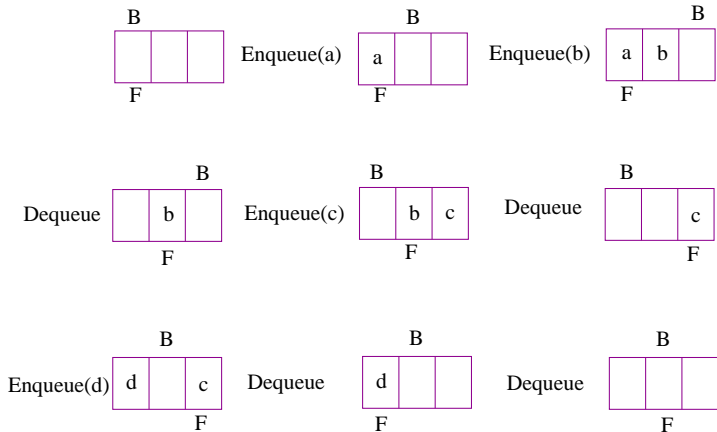
$$Length = k < n+1$$

Back = index för första lediga cell

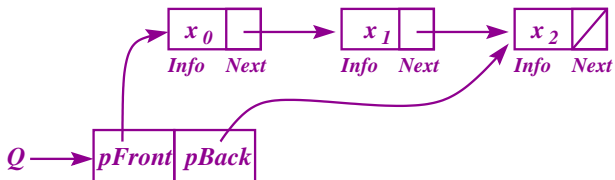
Front = index för första elementet

Length eller *Size* för att kontrollera overflow: $Size = (n - F + B) \bmod n$

Exempel: operationer på kö implementerad med ringbuffer

Implementation av kö i länkat minne

Javakod för köoperationerna: se kursboken, kapitel 5.2.3

- + maximal storlek behöver inte vara känd i förväg
- + pekaren $pBack$ gör att *EnQueue* går i tid $O(1)$
(utan $pBack$: hela listan måste traverseras \Rightarrow behöver $\Theta(k)$ tid)
- extra minneshantering i *EnQueue* och *DeQueue*

- 1 ADT stack
 - Tillämpningar
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 2 ADT kö
 - Representation i angränsande minne
 - Representation i länkat minne
- 3 **Listor**
 - ADT arraylista
 - ADT nodlista
 - Enkel- och dubbellänkade listor

Listor

En *lista* L är en sekvens av element $\langle x_0, \dots, x_{n-1} \rangle$

- *size* eller *length* $|L| = n$
- *tom* lista $\langle \rangle$ med längd 0
- Urval med *index* i (ibland med *rank*): väljer det i :te elementet, x_i , där $0 \leq i \leq n - 1$
- Urval med aktuell *position*, t.ex. *första* elementet i L , eller *sista*, *föregående*, *nästa*, ...

position abstraherar bort från indexering

- ADT arraylista: använder *index*
- ADT nodlista: använder *position*

ADT arraylista

Domän: listor

Operationer på en vektor S

- *size()* returnerar $|S|$
- *isEmpty()* returnerar *true* omm $|S| = 0$
- *elemAtIndex(i)* returnerar $S[i]$; fel om $i < 0$ eller $i > \text{size}() - 1$
- *setAtIndex(i, x)* returnera elementet med index i och ersätt det med x som nytt element med index i ; fel om $i < 0$ eller $i > \text{size}() - 1$
- *insertAtIndex(i, x)* sätter in x som nytt element med index i : ökar storleken; fel om $i < 0$ eller $i > \text{size}()$
- *removeAtIndex(i)* tar bort och returnerar det i :te elementet i S : minskar storleken; fel om $i < 0$ eller $i > \text{size}() - 1$

Exempel: några operationer på en initialt tom array-lista S

operation	utdata	
insertAtIndex(0,7)	-	(7)
insertAtIndex(0,4)	-	(4,7)
elemAtIndex(1)	7	(4,7)
insertAtIndex(2,2)	-	(4,7,2)
elemAtIndex(3)	"error"	(4,7,2)
remove(1)	7	(4,2)
insertAtIndex(1,5)	-	(4,5,2)
insertAtIndex(1,3)	-	(4,3,5,2)
insertAtIndex(4,9)	-	(4,3,5,2,9)
elemAtIndex(2)	5	(4,3,5,2,9)
setAtIndex(3,8)	2	(4,3,5,8,9)

ADT nodlista

Domän: listor

Operationer på en lista L , förutom $size()$ och $isempty()$

- $first()$ returnerar *positionen* för första elementet i L ; fel om L är tom
- $last()$ returnerar *positionen* för sista elementet i L ; fel om L är tom
- $prev(p)$ returnerar *positionen* för elementet som föregår p i L ; fel p är första positionen
- $next(p)$ returnerar *positionen* för elementet som följer på p i L ; fel om p är sista positionen
- $set(p, x)$ ersätt elementet i position p med x , returnera elementet som förut fanns i position p
- $insertFirst(x)$ sätt in nytt element x som första elementet i L , returnera positionen för x
- $insertLast(x)$ sätt in nytt element x som sista elementet i L , returnera positionen för x
- $insertBefore(p, x)$ sätt in nytt element x före position p i L , returnera positionen för x
- $insertAfter(p, x)$ sätt in nytt element x efter position p i L , returnera positionen för x
- $remove(p)$ ta bort och returnera element i position p från L

Exempel: några operationer på en initialt tom nodlista

L

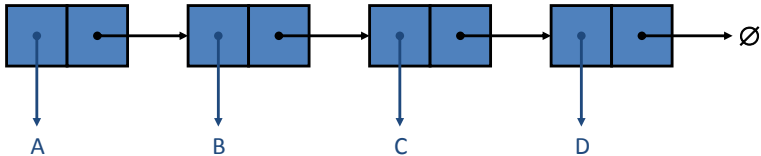
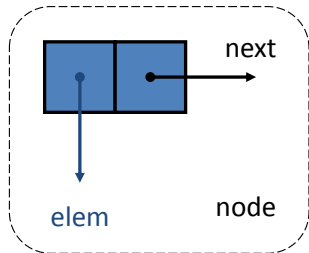
operation	utdata	L
insertFirst(8)	-	(8)
first()	$p_1(8)$	(8)
insertAfter($p_1, 5$)	-	(8,5)
next(p_1)	$p_2(5)$	(8,5)
insertBefore($p_2, 3$)	-	(8,3,5)
prev(p_2)	$p_3(3)$	(8,3,5)
insertFirst(9)	-	(9,8,3,5)
last()	$p_2(5)$	(9,8,3,5)
remove(first())	9	(8,3,5)
set($p_3, 7$)	3	(8,7,5)
insertAfter(first(), 2)	-	(8,2,7,5)

Implementation av ADT arraylista, ADT nodlista

- *Representation i angränsande minne för arraylistor:*
elementen lagras i tabell/array (t.ex. den utökningsbara arrayen från föreläsning 2).
 - *elemAtIndex* går i $O(1)$ tid;
 - hur blir det med andra operationer?
- *Enkellänkad lista för nodlistor:* se nästa slide.
 - *positioner* implementerade som pekare.
 - Analysera tidskomplexiteten för operationerna.
 - *prev*, *insertBefore* kräver listtraversering.
- *Dubbellänkad lista för nodlistor:* se nedan.

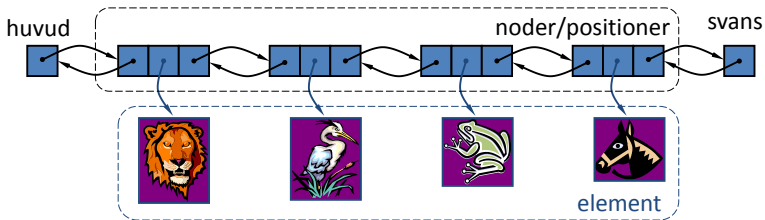
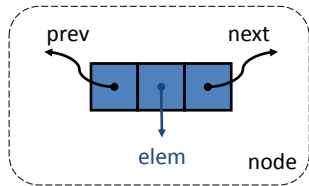
Enkellänkade listor

- En enkellänkad lista är en konkret datastruktur bestående av en sekvens av noder
- Varje nod lagrar
 - element
 - pekare till nästa nod

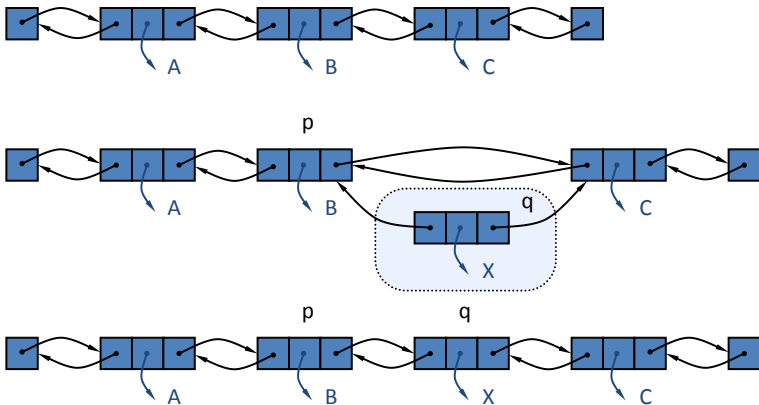

Dubbellänkade listor

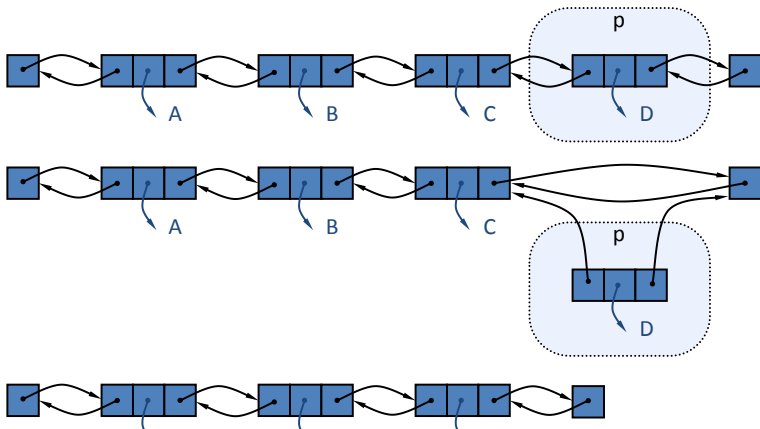
- En dubbellänkad lista ger en naturlig implementation av ADTn nodlista
- Varje nod lagrar
 - element
 - pekare till föregående nod
 - pekare till nästa nod
- Särskilda huvud- och svansnoder

Insättning i dubbellänkade listor

Borttagning i dubbellänkade listor

Nästa gång:
ADTn Map, Hashtabeller,
ADTn Dictionary...

www.liu.se